

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

КАФЕДРА ОБЛІКУ У ВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ

**Методичні вказівки та завдання
для практичних занять з дисципліни
«Облік і аудит»
для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм»**

Затверджено на засіданні кафедри
обліку у виробничій сфері,
протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.

Тернопіль – 2017

Методичні вказівки та завдання для практичних занять з дисципліни «Облік і аудит» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» / Н. В. Починок, М. В. Дерій, О. А. Шевчук. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 48 с.

Укладачі:

к.е.н., доцент Н. В. Починок

к.е.н., ст. викладач М. В. Дерій

к.е.н., доцент О. А. Шевчук

Рецензенти:

В. С. Рудницький, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Львівського навчально-наукового інституту ДВНЗ “Університету банківської справи”

Н. М. Хорунжак, д.е.н., професор кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг Тернопільського національного економічного університету

Відповідальний за випуск: в.о. завідувача кафедри обліку у виробничій сфері, к.е.н., доцент **Н. В. Починок**

Затверджено на засіданні науково-методичної комісії з обліку і оподаткування. Протокол № 1 від 29 серпня 2017 р.

Розглянуто та схвалено науково-методичною радою факультету обліку і аудиту. Протокол № 1 від 29 серпня 2017 р.

Зміст

Вступ	4
Програма дисципліни	5
Структура залікового кредиту дисципліни (денна форма навчання)	12
Структура залікового кредиту дисципліни (заочна форма навчання)	13
Тематика практичних занять	14
Завдання для практичних занять	18
КПЗ	39
Список рекомендованої літератури	45

Вступ

Бухгалтерський облік є основним засобом пізнання фактів господарського життя суб'єктів підприємницької діяльності усіх галузей економіки. Ефективне господарювання вимагає від спеціалістів підприємств готельно-ресторанного господарства чіткого розуміння основних економічних показників, які формуються в бухгалтерському обліку і вмілого їх використання в цій галузі. У зв'язку з цим підвищується роль викладання базової дисципліни «Облік і аудит».

Основна мета цієї дисципліни полягає у: формуванні в студентів фундаментальних знань і освоєнні концептуальних основ обліку і аудиту як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень, в тому числі, й з метою управління готельно-туристичним та ресторанным бізнесом.

Вагоме місце належить також ознайомленню з тенденціями розвитку обліку, його передовою практикою, поглядами вчених на проблеми, що виникають на окремих стадіях обліку фактів господарської діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- теоретичних основ бухгалтерського обліку і аудиту та їх сучасної парадигми в системі управління підприємством;
- принципів бухгалтерського обліку та аудиту;
- основ документального відображення господарських операцій і процесів;
- методики і організації бухгалтерського обліку та аудиту;
- оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, а також достовірності їх відображення у звітності;
- формування висновків за результатами бухгалтерського обліку та аудиторської перевірки, а також надати знання і вміння у використанні показників обліку і звітності в управлінні готельно-ресторанным бізнесом.

У результаті вивчення дисципліни «Облік і аудит» студенти повинні отримати відповідні компетенції, зокрема:

- здатність застосовувати основні принципи бухгалтерського обліку;
- здатність вести бухгалтерський облік підприємства в рамках чинного нормативно-правового забезпечення, в тому числі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- здатність спостерігати, виявляти, реєструвати, узагальнювати та зберігати інформацію про окремі факти господарської діяльності за допомогою елементів методу бухгалтерського обліку (документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність);
- володіння технікою складання фінансової звітності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;
- володіння методикою здійснення аудиту та здатність проводити аудиторську перевірку.

Програма дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку

Сутність бухгалтерського обліку, його характерні особливості. Мета та функції бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання.

Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Види і загальна характеристика необоротних та оборотних активів. Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та загальна характеристика. Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання підприємства), їх класифікація. Сутність і загальна характеристика поточних, довгострокових непередбачених зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів та доходів майбутніх періодів. Загальне поняття про господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. Формування показників доходів, витрат та фінансових результатів.

Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

Поняття облікової політики підприємства як внутрішнього нормативного документу. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Методичний, технічний та організаційний аспекти облікової політики. Наказ про облікову політику.

Особливості та характеристика діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу як об'єкта бухгалтерського обліку та нормативно-правові документи, які регулюють їх діяльність. Передумови здійснення діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Державна реєстрація юридичних та фізичних осіб суб'єктів господарювання туристичного та готельно-ресторанного господарства. Порядок отримання ліцензії та сертифікату в туристичному та готельно-ресторанному господарстві. Характеристика об'єктів обліку та склад інформації, необхідної для управління господарською діяльністю та складання звітності в туризмі. Основні принципи організації бухгалтерського обліку в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі.

Тема 2. Метод бухгалтерського обліку

Загальне поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів.

Бухгалтерський баланс як елемент методу. Мета складання балансу. Зміст та побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Значення балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на структуру і валюту балансу.

Поняття та будова рахунку бухгалтерського обліку. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках. Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Субрахунки та їх використання. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, її зміст і порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках. Оборотні відомості по аналітичних рахунках, їх види та значення. Взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку.

Значення й принципи класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика плану рахунків. Поняття робочого плану рахунків підприємства.

Сутність документування як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги щодо складання первинних документів. Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, за іншими ознаками.

Суть інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації. Загальний порядок проведення та документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей.

Оцінка як система вартісного виміру.

Сутність калькулювання в бухгалтерському обліку.

Тема 3. Облік необоротних активів

Поняття про необоротні активи та їх види. Методологічні засади формування в обліку інформації про основні засоби, визначені в П(С)БО 7 «Основні засоби» та нематеріальні активи, визначені в П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Класифікація та оцінка основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Об'єкти обліку основних засобів. Порядок формування первісної вартості основних засобів залежно від джерел їх надходження.

Документування господарських операцій, пов'язаних з надходженням, використанням і вибуттям основних засобів, нематеріальних активів.

Облік надходження основних засобів у результаті будівництва, придбання у постачальників, безоплатного одержання, обміну, внеску до статутного капіталу.

Методи нарахування амортизації і облік зносу основних засобів відповідно до П(С)БО та ПКУ. Переваги й недоліки методів нарахування амортизації.

Облік витрат на проведення ремонтів та іншого поліпшення основних засобів. Облік оренди основних засобів.

Облік вибуття та ліквідації основних засобів. Облік результатів від ліквідації основних засобів. Облік реалізації та іншого вибуття основних засобів.

Облік малоцінних необоротних активів.

Інвентаризація та переоцінка основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Облік надходження нематеріальних активів, проведення їх інвентаризації та переоцінки, нарахування амортизації та відображення в обліку вибуття. Облік інших необоротних матеріальних активів.

Поняття, класифікація та оцінка фінансових інвестицій при надходженні і на дату балансу.

Види і облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій: придбання, погашення, реалізації.

Тема 4. Облік запасів.

Виробничі запаси та їх класифікація. Оцінка виробничих запасів при надходженні, вибутті, на дату балансу. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат.

Документальне оформлення надходження виробничих запасів. Облік запасів на складі і в бухгалтерії. Облік руху запасів.

Аналітичний облік надходження і витрачання виробничих запасів. синтетичний облік руху виробничих запасів. Облік розрахунків з постачальниками.

Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку. Облік переоцінки запасів.

Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.

Тема 5. Облік грошових коштів, розрахункових операцій.

Роль грошових коштів в господарському обороті підприємства та основні завдання їх обліку. Форми здійснення розрахункових операцій.

Облік готівкових грошових коштів. Документальне оформлення та облік готівкових операцій. Ліміт каси і порядок його розрахунку. Аналітичний та синтетичний облік готівкових операцій. Основні принципи дотримання касової дисципліни.

Облік операцій на поточних рахунках в банках в національній валюті. Перевірка і опрацювання виписки банку. Синтетичний облік операцій на поточному та інших рахунках в банках. Облік розрахунків банківськими корпоративними платіжними картками.

Облік іноземної валюти. Курсові різниці, їх розрахунок та облік. Облік придбання та реалізації іноземної валюти. Облік безготівкових розрахунків в іноземній валюті.

Облік інших грошових коштів: грошових коштів в дорозі та грошових документів.

Визначення дебіторської заборгованості, її класифікація та оцінка поточної та довгострокової дебіторської заборгованості, порядок її відображення у фінансовій звітності.

Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи й послуги. Порядок розрахунку та облік сумнівних боргів. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої векселем. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік підзвітних сум та розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

Довгострокова дебіторська заборгованість та її відображення в обліку.

Тема 6. Облік праці та її оплати.

Законодавче визначення заробітної плати. Фонд оплати праці. Форми і системи оплати праці. Погодинна і відрядна оплата праці.

Оперативний облік особового складу, використання робочого часу та виробітку робітників.

Документальне оформлення і порядок нарахування заробітної плати за відпрацьований час і виконаний обсяг робіт.

Розрахунок заробітної плати за невідпрацьований час. Розрахунок заробітної плати за час відпустки. Порядок та особливості розрахунку допомоги з тимчасової непрацездатності.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування персоналу суб'єктів господарювання. Облік обов'язкових нарахувань на заробітну плату та утримань із заробітної плати. Облік податку з доходів фізичних осіб.

Аналітичний облік розрахунків із заробітної плати з робітниками і службовцями. Порядок складання розрахунково-платіжних відомостей.

Синтетичний облік розрахунків, пов'язаних з нарахуванням заробітної плати.

Тема 7. Облік власного капіталу та зобов'язань.

Характеристика власного капіталу та його складових. Формування зареєстрованого капіталу. Облік формування та збільшення статутного капіталу. Облік зменшення статутного капіталу. Облік інших видів власного капіталу в системі рахунків.

Облік забезпечення майбутніх витрат та платежів. Облік цільового фінансування та цільових надходжень. Облік страхових резервів.

Поняття про зобов'язання, їх види. Облік кредитів банку. Облік розрахунків за податками й платежами. Облік розрахунків з іншими кредиторами.

Тема 8. Облік процесу виробництва та витрат діяльності підприємства.

Поняття витрат, їх класифікація та основні вимоги до їх визнання та оцінки відповідно до вимог П(С)БО 16 «Витрати». Групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції.

Визначення витрат, що формують туристичний продукт, готельні послуги, їх структура та класифікація. Визнання витрат. Прямі витрати.

Загальновиробничі витрати та їх розподіл. Система рахунків для обліку витрат на виробництво туристичного продукту та готельних послуг. Організація аналітичного обліку витрат на виробництво туристичного продукту та готельних послуг. Методика обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості туристичних та готельних послуг. Облік витрат операційної діяльності, що не включається в собівартість готельних, туристичних послуг. Облік фінансових та інших витрат.

Тема 9. Особливості обліку діяльності підприємств ресторанного господарства: процесів постачання, виробництва та реалізації.

Поняття та форми організації діяльності підприємств ресторанного господарства.

Облік запасів в ресторанах. Оцінка товарів та сировини та ціноутворення в ресторанному господарстві. Характеристика рахунка з обліку товарних запасів. Документальне оформлення та облік запасів в коморі ресторанного господарства. Документальне оформлення та облік запасів на кухні ресторану. Облік запасів у торговому залі ресторану і їх реалізації. Звітність матеріально-відповідальних осіб (комірників, барменів, кухарів). Порядок складання, перевірки звітів матеріально-відповідальних осіб.

Методи обліку витрат на виробництво власної продукції в ресторанному господарстві. Облік витрат основної діяльності ресторану.

Тема 10. Облік процесу реалізації туристичних та готельних послуг і продукції громадського харчування.

Поняття готової продукції та її оцінка. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Визначення фактичної собівартості реалізованої продукції. Аналітичний та синтетичний облік готової продукції.

Поняття доходів, їх склад та оцінка, критерії визнання відповідно до вимог П(С)БО 15 «Дохід». Доходи від діяльності готельного та ресторанного господарств, документальне оформлення їх отримання. Облік доходів від операційної діяльності. Облік доходів від іншої діяльності. Облік реалізованої продукції та визначення фінансових результатів від реалізації. Порядок розподілу та використання прибутку. Облік використання прибутку.

Тема 11. Фінансова і статистична звітності в туристичному і готельно-ресторанному господарствах.

Склад, зміст фінансової звітності, призначення окремих звітних форм та порядок їх складання. Використання показників фінансової звітності для аналізу фінансово-майнового стану підприємства внутрішніми та зовнішніми користувачами. Характеристика НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Характеристика та основні вимоги до складання фінансової звітності суб'єктами підприємницької діяльності туристичного і готельно-ресторанного господарств – терміни подання звітності.

Статистична звітність туристичного і готельного господарств - терміни подання. Внутрішня звітність. Облік формування та використання фінансових результатів в туризмі.

Тема 12. Суть і завдання аудиту як форми контролю, його об'єкти і метод. Нормативно-правове регулювання аудиту в Україні.

Визначення аудиту (згідно з чинним законодавством; різні наукові підходи). Мета аудиту. Призначення та необхідність аудиту. Місце аудиту в системі фінансового контролю та системі управління. Ознаки аудиту. Класифікація аудиту. Предмет аудиту, його зміст і структура. Об'єкти аудиту. Метод і методика аудиту. Методичні прийоми аудиту. Класифікація аудиту за певними ознаками та її практичне застосування. Інтерпретація господарського факту та оцінка його на відповідність. Характеристика контрольної системи облікового відображення господарського факту.

Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Принципи аудиту. Чинне законодавство України про аудит (Закон України «Про аудиторську діяльність», нормативні акти Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Фонду державного майна України). Внутрішній контроль та його характеристика. Внутрішній аудит. Основні завдання внутрішнього аудиту. Організація системи внутрішнього аудиту. Відмінності внутрішнього аудиту від внутрішнього контролю.

Суб'єкти аудиторської діяльності. Сертифікація аудиторів. Порядок отримання та скасування сертифіката. Підвищення кваліфікації аудиторів. Реєстрація суб'єктів аудиторської діяльності. Обмеження видів діяльності аудиторів та аудиторських фірм. Види аудиторських послуг.

Об'єкти обов'язкового аудиту. Контроль якості аудиторських послуг. Підстави притягнення суб'єктів аудиторської діяльності до юридичної відповідальності. Підстави звільнення суб'єктів аудиторської діяльності від відповідальності. Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Тема 13. Підготовка аудиторської перевірки.

Економічні суб'єкти (клієнти) аудиту та їх вибір. Лист-зобов'язання аудитора, умови його підготовки, форма і зміст.

Обсяг аудиторської перевірки і визначають його чинники. Оцінка вартості аудиторських послуг. Договір на надання аудиторських послуг, його умови, зміст і оформлення. Планування аудиту, його призначення і принципи. Розробка попереднього і загального плану аудиту, аудиторської програми і конкретних аудиторських процедур. Оцінка системи організації внутрішнього контролю. Поняття суттєвості та ризику в процесі аудиторської перевірки.

Тема 14. Організація та методика аудиторської перевірки і аудиторські процедури.

Етапи аудиторської перевірки. Документування аудиту.

Склад, зміст, порядок оформлення, використання та зберігання робочих документів. Аудиторські процедури. Процедури по суті, тести засобів контролю. Аудиторська вибірка. Оцінка результатів аудиторської вибірки. Репрезентативність вибірки та поширення її результатів. Спотворення інформації в бухгалтерському обліку та звітності, які виявляються в ході аудиторської перевірки. Види помилок та фактори, що впливають на ступінь ризику спотворень бухгалтерської звітності. Дії аудитора щодо виявлення спотворення бухгалтерської звітності. Аудиторські докази, їх види, джерела отримання. Оцінка зібраних доказів.

Зміст перевірки даних бухгалтерського обліку. Основні процедури та методика перевірки обліку. Перевірка відповідності даних обліку і звітності. Перевірка даних облікових реєстрів та бухгалтерських документів. Завдання та послідовність аудиту активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів.

Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання. Аудиторська оцінка перспектив безперервної діяльності підприємств.

Тема 15. Узагальнення результатів аудиту.

Узагальнення отриманої інформації і формування висновків і рекомендацій за результатами перевірки. Оцінка результатів перевірки. Письмова інформація аудитора керівництву економічного суб'єкта за результатами проведення аудиту, її зміст, принцип підготовки та порядок подання. Аудиторський висновок, його основні елементи. Модифікований аудиторський висновок. Порядок відображення подій, що відбулися після дати складання та подання бухгалтерської звітності.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Облік і аудит»

денна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС	ІРС
<u>Змістовий модуль 1.</u>				
Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку.	2	1	3	-
Тема 2. Метод бухгалтерського обліку.	4	5	3	0,5
Тема 3. Облік необоротних активів.	2	4	8	0,5
Тема 4. Облік запасів.	2	2	8	0,5
Тема 5. Облік грошових коштів, розрахункових операцій.	2	4	3	0,5
Тема 6. Облік праці та її оплати.	2	2	8	0,5
Тема 7. Облік власного капіталу та зобов'язань.	2	2	8	0,5
Тема 8. Облік процесу виробництва та витрат діяльності підприємства.	2	2	8	-
Тема 9. Особливості обліку діяльності підприємств ресторанного господарства: процесів постачання, виробництва та реалізації.	2	1	3	-
Тема 10. Облік процесу реалізації туристичних та готельних послуг і продукції громадського харчування.	2	2	8	-
Тема 11. Фінансова і статистична звітності в туристичному і готельно-ресторанному господарствах.	2	1	3	-
Тема 12. Суть і завдання аудиту як форми контролю, його об'єкти і метод. Нормативно-правове регулювання аудиту в Україні.	1	1	3	-
Тема 13. Підготовки аудиторської перевірки	2	1	4	0,5
Тема 14. Організація та методика аудиторської перевірки і аудиторські процедури.	2	1	8	0,5
Тема 15. Узагальнення результатів аудиту.	1	1	4	
Тренінг Тема. Узагальнення показників бухгалтерського обліку на кінець звітного періоду.			4	
Разом	30	30	86	4

заочна форма навчання

	Кількість годин		
	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку.	0,25	-	8
Тема 2. Метод бухгалтерського обліку.	1	1	10
Тема 3. Облік необоротних активів.	1	0,5	10
Тема 4. Облік запасів.	1	0,5	10
Тема 5. Облік грошових коштів, розрахункових операцій.	0,5	0,5	10
Тема 6. Облік праці та її оплати.	1	0,5	10
Тема 7. Облік власного капіталу та зобов'язань.	0,5	-	10
Тема 8. Облік процесу виробництва та витрат діяльності підприємства.	1	0,5	10
Тема 9. Особливості обліку діяльності підприємств ресторанного господарства: процесів постачання, виробництва та реалізації.	0,5	-	10
Тема 10. Облік процесу реалізації туристичних та готельних послуг і продукції громадського харчування.	0,5	-	10
Тема 11. Фінансова і статистична звітності в туристичному і готельно-ресторанному господарствах.	0,5	-	10
Тема 12. Суть і завдання аудиту як форми контролю, його об'єкти і метод. Нормативно-правове регулювання аудиту в Україні.	0,5	-	10
Тема 13. Підготовка аудиторської перевірки	0,25	-	6
Тема 14. Організація та методика аудиторської перевірки і аудиторські процедури.	0,25	0,5	10
Тема 15. Узагальнення результатів аудиту.	0,25	-	5
Разом	10	6	134

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1-2 год.

Тема 1, 2. Теоретичні основи бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку.

Мета: поглибити, розширити та деталізувати теоретичні знання з питань формування системи бухгалтерського обліку (об'єктів, елементів методу), його нормативно-правового регулювання.

Питання для обговорення:

1. Сутність бухгалтерського обліку, його характерні особливості, мета та функції.
 2. Види бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні.
 3. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.
 4. Поняття облікової політики підприємства.
 5. Особливості та характеристика діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу як об'єкта бухгалтерського обліку.
 6. Поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів.
- Література: 3, 4, 7, 10, 12.

Практичне заняття 2, 3 -4 год.

Тема 2. Бухгалтерський облік як інформаційна система управління.

Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Мета: поглибити, розширити та деталізувати теоретичні знання з питань застосування елементів методу бухгалтерського обліку

Питання для обговорення:

1. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та будова.
 2. Метод подвійного запису.
 3. Синтетичні й аналітичні рахунки, їх взаємозв'язок.
 4. План рахунків бухгалтерського обліку.
 5. Сутність, значення вартісної оцінки. Види оцінок в обліку.
 6. Калькулювання як спосіб оцінки і методи калькулювання.
 7. Документи і документооборот на підприємстві.
 8. Інвентаризація: суть, види, порядок проведення.
- Література: 3, 4, 7, 10, 12.

Практичне заняття 4, 5-4 год.

Тема 3. Облік необоротних активів.

Мета: використати отримані знання щодо методів документування, оцінки необоротних активів; засвоїти методу кодування господарських операцій, пов'язаних з рухом необоротних активів за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Поняття необоротних активів, їх класифікація і оцінка.
2. Облік руху основних засобів.
3. Облік зносу (амортизації) основних засобів.
4. Облік інших необоротних матеріальних активів.
5. Облік нематеріальних активів.

Література: 5, 8, 9, 14, 22.

Практичне заняття 6 - 2 год.

Тема 4. Облік виробничих запасів.

Мета: використати отримані знання щодо методів документування, оцінки виробничих запасів при надходженні, вибутті, на дату балансу; засвоїти методичку кодування господарських операцій, пов'язаних з придбанням, використанням та реалізацією виробничих запасів.

Питання для обговорення:

1. Поняття про запаси та їх склад.
2. Оцінка виробничих запасів: при надходженні, при вибутті, на дату балансу.
3. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат.
4. Облік руху виробничих запасів.
5. Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку.

Література: 5, 8, 9, 14, 22.

Практичне заняття 7, 8 - 2 год.

Тема 5. Облік грошових коштів, розрахункових операцій

Мета: використати отримані знання щодо методів документування, оцінки грошових коштів, дебіторської заборгованості; засвоїти методичку кодування господарських операцій, пов'язаних з рухом грошових коштів за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Поняття грошових коштів. Форми безготівкових розрахунків.
2. Облік готівкових операцій.
3. Облік операцій на поточному та інших рахунках в банку.
4. Облік розрахунків з підзвітними особами.
5. Поняття та класифікація дебіторської заборгованості.
6. Облік поточної дебіторської заборгованості.

Література: 5, 8, 9, 14, 22.

Практичне заняття 9 - 2 год.

Тема 6. Облік праці та її оплати.

Мета: використати отримані знання щодо документального оформлення і порядку нарахування заробітної плати; засвоїти методичку кодування господарських операцій, пов'язаних з оплатою праці за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Організація оплати праці на підприємстві.
2. Первинний облік праці та її оплати.
3. Облік розрахунків з оплати праці.

Література: 5, 8, 9, 14, 22.

Практичне заняття 10 - 2 год.

Тема 7. Облік власного капіталу та зобов'язань.

Мета: засвоїти методику кодування господарських операцій, пов'язаних зі зміною власного капіталу та зобов'язань за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Поняття “власний капітал” та його складові.
2. Облік статутного капіталу.
3. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
4. Облік поточних зобов'язань.
5. Облік довгострокових зобов'язань.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 11, 13 14, 22.

Практичне заняття 11 - 2 год.

Тема 8. Облік процесу виробництва та витрат діяльності підприємства.

Мета: поглибити, розширити та деталізувати теоретичні знання з питань визначення витрат, що формують туристичний продукт, готельні послуги; засвоїти методику кодування господарських операцій, пов'язаних з процесом виробництва за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення:

1. Поняття витрат, їх класифікація.
2. Облік прямих виробничих витрат.
3. Облік і розподіл загальновиробничих витрат
4. Зведений облік витрат на виробництво і визначення фактичної собівартості туристичного продукту та готельних послуг.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 11, 13 14, 22.

Практичне заняття 12, 13 - 3 год.

Тема 9, 10. Особливості обліку діяльності підприємств ресторанного господарства: процесів постачання, виробництва та реалізації. Облік процесу реалізації туристичних та готельних послуг і продукції громадського харчування.

Мета: поглибити, розширити та деталізувати теоретичні знання з обліку процесів постачання, виробництва та реалізації підприємств ресторанного господарства; використати отримані знання щодо документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції; засвоїти методику кодування господарських операцій, пов'язаних з реалізацією продукції та визначенням фінансових результатів за допомогою рахунків бухгалтерського обліку;

Питання для обговорення:

1. Поняття та форми організації діяльності підприємств ресторанного господарства.
2. Облік запасів в ресторанах.
3. Методи обліку витрат на виробництво власної продукції в ресторанному господарстві.
4. Поняття готової продукції та її оцінка.
5. Аналітичний та синтетичний облік готової продукції.
6. Облік реалізації продукції.
7. Поняття доходів, їх склад та оцінка.
8. Облік доходів від операційної діяльності.
9. Облік доходів від іншої діяльності.
10. Облік фінансових результатів.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 11, 13 14, 22.

Практичне заняття 13, 14, 15 - 5 год.**Тема 11, 12, 13, 14, 15.**

Мета: використати отримані знання щодо техніки складання фінансової звітності; засвоїти методику проведення аудиту.

Питання для обговорення:

1. Склад, зміст фінансової звітності, порядок їх складання.
2. Статистична звітність туристичного і готельного господарств
3. Внутрішня звітність.
4. Суть і завдання аудиту як форми контролю, його об'єкти і метод.
Нормативно-правове регулювання аудиту в Україні
5. Підготовка аудиторської перевірки
6. Методика та організація аудиторської перевірки і процедури аудиту.
7. Узагальнення та оформлення результатів аудиту.

Література: 6, 18, 24.

Завдання для практичних занять

Задача 1

Визначте, що із нижче переліченого належить до активів, а що до пасивів (тис. грн.): готель – 4700, незавершене будівництво кафетерію – 1200, заборгованість перед вітчизняними турагентами – 20, нерозподілений прибуток – 2500, програмне забезпечення – 28, поточні кредити банків – 1000, каталоги турів – 2, заборгованість із соціального страхування – 560, заборгованість покупців – 17, статутний капітал – 6200, резервний капітал – 500, кошти на поточному рахунку – 313, довгострокові кредити банків – 300, споруда тенісного корту – 670, витрати майбутніх періодів – 5000, доходи майбутніх періодів – 850, стаття активу - ?, стаття пасиву - ?

Розв'язок:

Актив	Сума, тис. грн.	Пасив	Сума, тис. грн.
Баланс		Баланс	

Задача 2

Скласти баланс підприємства станом на 01.07.2017 р., якщо у підприємства є такі залишки господарських засобів і джерел їх утворення (грн.): патенти і ліцензії – 8000, заборгованість органам соціального страхування – 1765, сувеніри для туристів – 5500, гроші на поточному рахунку – 140800, заборгованість різних дебіторів – 3700, фінансовий резерв – 20000, пальне для автобуса – 17700, заборгованість постачальникам – 54080, основні засоби – 147000, столи та стільці для офісу – 22220, знос основних засобів – 7000, заборгованість з оплати праці – 7143, короткострокові фінансові інвестиції – 20000, короткострокові позики банку – 10000, довгострокові позики банку – 30000, нерозподілений прибуток – 45432, запасні частини – 10500, статутний капітал – 200000, стаття активу - ?, стаття пасиву - ?.

Розв'язок

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.

Баланс		Баланс	

Задача 3

На підставі наведених даних складіть скорочений баланс підприємства (грн.): розрахунки за виплатами працівникам туристичної фірми – 3700; розрахунки з дебіторами – 130; поточний рахунок – 9500; програмне забезпечення – 19400; приміщення для кафе – 113820; нерозподілений прибуток – 3900; статутний капітал – 135000; розрахунки з підзвітними особами – 20; розрахунки з кредиторами – 270, резервний капітал – 50000, комп'ютерні столи – 30000, грошові кошти в касі – 20000, стаття активу - ?, стаття пасиву - ?

Розв'язок.

АКТИВ	Сума, тис. грн.	ПАСИВ	Сума, тис. грн.
Баланс		Баланс	

Задача 4

Скласти баланс туристичного підприємства на 01.01. поточного року. Залишки господарських засобів і джерел утворення засобів на 1 січня поточного року (грн.): запасні частини – 2500, напівфабрикати – 26500, залишки незавершеного виробництва – 7450, довгострокові вкладення у цінні папери – 70000, статутний капітал – 900000, нерозподілений прибуток – 140000, розрахунки за виплатами працівникам – 50900, гроші на валютному рахунку – 785990, гроші у касі – 800, розрахунки за соціальним страхуванням – 5495, басейн – 250500, резервний капітал – 70300, туристичні путівки – 90000, заборгованість покупців – 14151, малоцінні і швидкозношувані предмети – 24500, резерв на відпустки – 18750, розрахунки із бюджетом – 4900, аванси одержані – 251500, знос малоцінних і швидкозношуваних предметів – 12250, інші основні засоби – 60000, нематеріальні активи – 15000, знос нематеріальних активів – 1000, знос

основних засобів – 20001, розрахунки з іншими дебіторами – 4605, гроші на чековій книжці – 3000, векселі одержані – 120100, стаття активу - ?, стаття пасиву - ?

Баланс (скорочений)

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Баланс		Баланс	

Задача 5

Які типи змін ви знаєте? Знайдіть відповідники

Господарські операції	Типи змін
Нарахована заробітна плата керівнику туристичної фірми	1) Актив + Актив –
З поточного рахунку перераховано кошти туроператору	2) Пасив + Пасив –
Отримано з поточного рахунку в касу готівку	3) Актив + Пасив +
Поповнено статутний капітал за рахунок резервного капіталу	4) Актив – Пасив –

Задача 6

Визначте типи змін у балансі:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1.	Передано готівку з каси на поточний рахунок			
2.	Одержано короткотермінову позику банку			

3.	Отримано кошти від туристів за проданий продукт			
4.	Перераховано кошти туроператору			
5.	Нараховано заробітну плату бухгалтеру туристичної фірми			
6.	Утримано із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб			
7.	Виплачена заробітна плата працівнику турагенства (з каси підприємства)			
8.	Придбано пальне для легкового авто у постачальника			

Задача 7

Визначте вплив кожної з наведених операцій на бухгалтерський баланс та вкажіть суми і тип операцій (грн):

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1	2		3	4	5
1.	Нараховано заробітну плату рекламному агенту	8000			
2.	З каси видана готівка підзвітній особі, що їде у відрядження	6000			
3.	Повернуто залишок невикористаних підзвітною особою, що витратила на відрядження 4560 грн.	?			
4.	Одержано канцтовари у постачальника	3560			
5.	Погашена заборгованість перед постачальником за одержані канцтовари з поточного рахунку	?			
6.	З поточного рахунку перераховано гроші постачальнику за бланки путівок	12000			

Задача №8

Необхідно скласти початковий і кінцевий скорочений баланс, а також визначити вплив кожної з наведених операцій на бухгалтерський баланс та вказати тип операцій. Крім цього, скласти оборотно-сальдову відомість.

1) Скласти баланс на початок періоду, якщо відомі такі господарські засоби та джерела їх утворення: офісне приміщення туристичної фірми – 40000 грн., зареєстрований капітал – 44000 грн., канцтовари – 1500 грн., резервний капітал – 4000 грн., розрахунки з підзвітними особами – 5000 грн.,

довгострокові позики банку – 11500 грн., розрахунки з покупцями – 4300 грн., розрахунки з постачальниками – 10000 грн., готівка – 1700 грн., рахунки в банку – 5500 грн., стаття активу - ?, стаття пасиву - ?

Баланс на початок періоду

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Баланс		Баланс	

2) протягом поточного місяця підприємство здійснило такі операції (грн):

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Бух проводки		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Оприбутковано від постачальника офісні меблі	20000			
2.	Надійшли грошові кошти на рахунок від покупців	4000			
3.	Частково погашена довгострокова заборгованість перед банком	5000			
4.	Видано підзвітній особі кошти на відрядження	2500			
5.	Надійшли невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи	600			

3) Скласти оборотно-сальдову відомість

Ши- фр	Назва рахунка	Сальдо на 1.10.201__р		Обороти за місяць		Сальдо на 1.11.201__р	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т

4) Баланс (скорочений) на кінець періоду

АКТИВ	Сума, тис. грн.	ПАСИВ	Сума, тис. грн.
Всього:		Всього:	

Задача 9

Туристична фірма «Подорож» придбала Комп'ютер-моноблок Apple iMac 27" Z0TR000UU Retina 5K вартістю 122800 грн. (у т. ч. ПДВ). Транспортні витрати на доставку комп'ютера становили 360 грн. (у т. ч. ПДВ). Нарахована заробітна плата і проведенні нарахування робітникам, які займались встановленням – 4350 грн. Крім цього, витрачено матеріали на встановлення комп'ютера в офісі на суму 1500 грн.

Необхідно визначити первісну вартість комп'ютера та скласти кореспонденцію відповідних рахунків у наступній таблиці:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

Задача 10

Готель «Навколо світу» придбав до тренажерного залу бігову доріжку вартістю 18000 грн. (в т. ч. ПДВ). Транспортні витрати на перевезення становили 800 грн. (в т. ч. ПДВ). Додаткових витрат на монтаж не здійснювалось. Очікуваний термін експлуатації бігової доріжки 6 років. Ліквідаційна вартість – 200 грн. Нарахувати амортизацію прямолінійним та

кумулятивним методами за перший місяць експлуатації бігової доріжки та за 6 років.

Скласти бухгалтерські проведення та зробити необхідні розрахунки.

Розв'язок задачі у таблиці:

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Нагромаджена сума амортизації	Залишкова вартість

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Л-т	К-т	

Задача 11

А) В готельному комплексі «Місто + 3» встановлено сонячні батареї для приміщення басейну. Первісна вартість сонячних батарей – 25000 грн. Очікуваний термін експлуатації – 20 років. Ліквідаційна вартість – 1000 грн. Нарахувати амортизацію сонячних батарей методом прискореного зменшення залишкової вартості за перший квартал та за три роки їх використання.

Розв'язок задачі у таблиці:

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Нагромаджена сума амортизації	Залишкова вартість

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.				
2.				

Б) Крім цього, в приміщенні басейну проведений ремонт і здійснено такі витрати:

- нарахована заробітна плата робітникам за чистку басейна – 5000 грн.
- проведено нарахування ЄСВ на заробітну плату – ?
- витрачено запасні частини на відновлення басейну – 2500 грн.

Скласти необхідні бухгалтерські проведення та зробити необхідні розрахунки до завдань А) і Б).

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 12

Скласти господарські проведення і провести необхідні розрахунки, якщо відомо, що:

1. Готельно-ресторанний комплекс «Частина світу» одержав програмне забезпечення «SAP Business 1» на суму 17000 грн. (в т.ч. ПДВ).
2. Нараховано заробітну плату програмісту, який займався встановлення цього програмного забезпечення на суму 5000 грн.
3. Нарахування ЄСВ становили ??% від нарахованої заробітної плати – ?
4. Введено в експлуатацію програмний продукт - ?

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, здійснити необхідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 13

Туристична фірма «Тур-світ» вирішила реалізувати офісні меблі за вартістю 67000 грн. (в т.ч. ПДВ). Первісна вартість офісних меблів становила 70000 грн., сума зносу – 5000 грн. Визначте фінансовий результат від продажу офісних меблів – ?

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 14

Ресторан «Євроінтеграція» вирішив реалізувати кухонну піч. Первісна вартість об'єкту становила 15000 грн. Сума зносу на момент ліквідації складала 7000 грн. Натомість ресторан отримав набір посуду вартістю 6000 грн. Скласти господарські проведення та навести необхідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 15

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями:

- Отримано будівельні матеріали для спорудження більярдної зали (в т.ч. ПДВ) – 19300 грн.
 - Отримано рахунок від транспортної організації за доставку будівельних матеріалів (в т. ч. ПДВ) – 7300 грн.
 - Нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження будівельних матеріалів – 4200 грн.
 - Проведено нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ?
 - Списано будівельні матеріали на капітальне будівництво - 10200 грн.
 - Списано транспортно-заготівельні витрати – ?
- Додаткові дані: Залишок матеріалів – 5000 грн., залишок ТЗВ – 4325 грн.

Визначити суму ТЗВ?

Задача 16

У ресторані «Еліт» відбулись такі господарські операції:

Залишок фруктів в коморі становить 5 кг загальною вартістю 100 грн., залишок ТЗВ – 15 грн.

1. Надійшли фрукти від постачальників до комори ресторану (в т. ч. ПДВ) (три партії протягом звітного періоду)
 - 20 кг. за ціною – 12 грн.
 - 15 кг. мандарин за ціною – 16 грн.
 - 20 кг. бананів за ціною – 18 грн.
2. Витрати пов'язані із транспортуванням фруктів (в т. ч. ПДВ) – 120 грн.
3. Передано фрукти на кухню ресторану «Еліт» – 45 кг. фруктів – ?
4. Списано ТЗВ – ?

Визначити фактичну собівартість використаних на кухні фруктів за методом ФІФО та відобразити необхідні господарські операції.

Розв'язок задачі:

Вартість переданих фруктів на кухню ресторану «Еліт» за даним методом визначається за формулою:	
Визначення % ТЗВ:	
Визначення суми ТЗВ:	
Фактична собівартість використаних фруктів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 17

1. За поточний період готель «Білий корабель» отримав чотири поставки миючих засобів:
 - 200 л. гелю для душа за ціною 100 грн. за л. (в т. ч. ПДВ);
 - 100 л. гелю для душа за ціною 80 грн. за л. (в т. ч. ПДВ);
 - 50 л. гелю для душа за ціною 110 грн. за л. (в т. ч. ПДВ);
 - 100 л. гелю для душа за ціною 90 грн. за л. (в т. ч. ПДВ).

Залишок миючих засобів за попередній період становив – 20 л. за ціною 70 грн.,

2. Транспортні витрати на перевезення миючих засобів становили – 1000 грн. (в т. ч. ПДВ), а залишок ТЗВ – 100 грн.

3. На 10 кімнат готелю в поточному місяці виділено 400 л. миючих засобів.

4. Списано ТЗВ – ?

Визначити фактичну собівартість використаних миючих засобів за середньою ціною та методом ФІФО. Відобразити необхідні господарські операції.

Розв'язок задачі:

Розрахунок середньої ціни:	
Вартість переданих миючих засобів на 10 кімнат готелю:	
Визначення % ТЗВ:	
Визначення суми ТЗВ:	
Фактична собівартість використаних миючих засобів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 18

Складіть господарські проведення та проведіть відповідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Проведено оплату за послуги готелю			
2.	Включено до складу податкового кредиту суму ПДВ			
3.	Оплачено за екскурсійні послуги			
4.	Включено до складу податкового кредиту суму ПДВ			
5.	Перераховано за транспортні послуги			
6.	Включено до складу податкового кредиту суму ПДВ			
7.	На поточний рахунок надійшла оплата за реалізовані путівки			
8.	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ			
9.	Списано на витрати виробництва вартість оплачених готельних, транспортних та екскурсійних послуг			

Задача 19

Для наведених господарських операцій зазначте кореспонденцію рахунків:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1.	Видано з каси підзвітній особі готівку для придбання матеріалів			
2.	Придбано підзвітною особою сировину і матеріали			
3.	Відображено податковий кредит з ПДВ			
4.	Повернено в касу підзвітною особою невикористані суми			

Задача 20

Відповідно до наказу 145 керівник туристичної фірми «Мандрівник» Дрозд О. П. перебував у відрядженні в Івано-Франківську з метою заключення договору із готельним комплексом «Едельвейс» про надання ним відповідних послуг клієнтам. Йому видали аванс на відрядження в розмірі 9800 грн. Дрозд О. П. виїхав із Тернополя 1 червня, а повернувся – 3 червня. Вартість квитка на проїзд автобусом становив – 65 грн. в одну сторону. Він дві доби проживав в готелі, за кожен із яких заплатив 325 грн. (в т. ч. ПДВ). За кожен день перебування у відрядженні керівник туристичної фірми отримував доброві у розмірі 300 грн. за добу. Крім цього Дрозд О. П. придбав 10 абонементів на катання на лижах взимку за ціною 6500 грн. (в т.ч. ПДВ).

Визначити суму відшкодування чи перевитрат за звітом про використання коштів, наданих на відрядження, скласти бухгалтерські проведення.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 21

Для наведених господарських операцій зазначте кореспонденцію рахунків:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1.	Отримано з поточного рахунку в касу готівку для виплати заробітної плати			

2.	Нарахована зарплата працівникам: – керівнику турфірми – бухгалтеру підприємства			
3.	Утримано податок на доходи фізичних осіб із зарплати робітника			
5.	Утримано військовий збір із заробітної плати			
6.	Проведені відрахування єдиного соціального внеску згідно з чинним законодавством			
7.	Виплачено зарплату працівникам підприємства			
8.	Сплачено підприємством податок на доходи фізичних осіб			
9.	Сплачено підприємством єдиний соціальний внесок			
10.	Сплачено підприємством військовий збір			

Задача 22

Необхідно розрахувати зарплату працівника, суми обов'язкових утримань із заробітної плати за поточний місяць, скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат, якщо відомі такі дані:

П. І. П.	Нараховано заробітна плата	Додаткові умови
Пиріг О. А.	6560	має 3 дітей
Станіславський Р. П.	4200	сплачує аліменти на одну дитину
Гуран І. О.	3300	інвалід 2-гої групи
Томанків М. Л.	4125	герой України
Семків В.В.	4100	-

Розв'язок задачі:

Здійснено нарахування ЄСВ:
Здійснено утримання ПДФО:
Здійснено утримання військового збору:
Виплачена працівникові сума заробітної плати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 23

Агенту туристичної фірми встановлено оклад у розмірі 14500 грн. У звітному місяці він відпрацював 18 робочих днів, при цьому графіком заплановано 21 робочий день. Необхідно розрахувати зарплату працівника, суми обов'язкових утримань із заробітної плати за поточний місяць, скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:

Заробітна плата працівника за поточний місяць:
Здійснено утримання ЄСВ:
Здійснено утримання ПДФО:
Здійснено утримання військового збору:
Виплачена працівникові сума заробітної плати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 24

Щорічна відпустка Михалківа О.В. становить 24 календарних дні. За рік він заробив 256000 грн. Протягом року працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати 8 календарних днів. Нарахувати відпускні, провести утримання із заробітної плати, скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:

Середньоденна заробітна плата:
Сума відпускних:
Здійснено нарахування ЄСВ:
Здійснено утримання ПДФО:
Здійснено утримання військового збору:
Виплачена працівникові сума відпускних:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 25

Заробітна плата менеджера туристичної фірми «Гайда на море» Думи Р. А. становить 244300 грн. за 12 місяців. Стаж роботи – 8 років. З 5.08.2017 р. по 15.08.2017 р. він перебував на лікарняному. Нарахувати допомогу по тимчасовій втраті працездатності, зробити необхідні розрахунки, скласти кореспонденцію рахунків.

Розв'язок задачі:

Середньоденна заробітна плата:
Сума лікарняних:

Здійснено нарахування ЄСВ:
Здійснено утримання ПДФО:
Здійснено утримання військового збору:
Виплачена працівникові сума відпускних:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 26

Необхідно скласти кореспонденцію рахунків та провести необхідні розрахунки:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	Зареєстровано статутний капітал товариства			60 000
2	Здійснено внески до статутного капіталу:			
	- грошовими коштами			16000
	- основними засобами			25000
	- програмним забезпеченням			9000
	- канцтоварами			4000
	- цінними паперами інших суб'єктів господарювання			6000
3	Збільшено статутний капітал згідно з внесеними змінами до статуту, за рахунок:			10000
	- резервного капіталу			5000
	- нерозподіленого прибутку			5000

Задача 27

Троє засновників створили ТОВ «Глобус» і кожен із них вніс:

Перший учасник	Другий учасник	Третій учасник
Офісне приміщення – 30000 грн.	Канцтовари – 5000 грн.	Програмне забезпечення – 10000 грн.
Грошові кошти на поточний рахунок – 10000 грн.	Готівку – 5000 грн.	Комп'ютер і принтер – 12000 грн.
	Легкове авто – 30000 грн.	Грошові кошти на поточний рахунок – 8000 грн.
		Стіл та стільці – 10000 грн.

Скласти кореспонденцію рахунків та провести необхідні розрахунки.

Задача 28

Необхідно скласти кореспонденцію рахунків та провести необхідні розрахунки:

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	Списано собівартість туристичних послуг на зменшення фінансового результату			21000
2	Списано дохід турфірми на збільшення фінансового результату			30000
3	Списано на зменшення фінансового результату суму страховки туристів за рахунок вирахування з доходу			7000
4	Списано на фінансовий результат витрати періоду			7000
5	Нараховано податок на прибуток			?
6	Списано на фінансові результати податок на прибуток			?
7	Визначено фінансовий результат та списано на нерозподілений прибуток			?

Визначено фінансовий результат:

Задача 29

Заповнити журнал реєстрації господарських операцій. Проаналізувати отриманий результат.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Відображено дохід від наданих туристичних послуг	?	?	30 000
2	?	70	64	?
3	Списано на реалізацію собівартість туристичних послуг	?	?	20 000
4	?	79	90	?
6	?	70	79	?
7	Визначено фінансовий результат	?	?	?

Задача 30

Аудитор отримав завдання скласти аудиторський висновок, при цьому деякі документи, які необхідні були для встановлення достовірності інформації йому не надали. Які заходи аудитор має здійснити для встановлення достовірності інформації?

Задача 31

Аудитор проводить аудит основних засобів. Відомі такі дані: підприємство придбало виробниче обладнання первинною вартістю 330 тис. грн. Загальний розрахунковий обсяг виробництва визначений підприємством у розмірі 1600 тис. одиниць. Ліквідаційна вартість після його експлуатації за попередніми оцінками може становити 10 тис. грн. Передбачений строк корисного використання – 4 роки. Підприємство обрало прямолінійний метод нарахування амортизації і визначено в розмірі 82500 грн. в рік. Виявити порушення та ухвалити необхідні рішення.

Задача 32

У результаті проведення інвентаризації каси підприємства виявлено нестачу на суму 700 грн. Винуватцем такої ситуації є касир Оляновський О. Т. Що повинен зробити аудитор?

Задача 33

Виявити порушення, що виникли при веденні обліку касових операцій і розрахувати розмір штрафних санкцій. Відомо, що з каси туристичного підприємства, що має податкову заборгованість виплачено заробітну плату Волищук П. Р. із суми виручки, яка становить 1300 грн. При цьому, ліміт каси становить – 1500 грн. На сьомий день порушення виявлено аудитором.

Фактичні залишки готівки в касі: перший день – 120 грн., другий день – 400 грн., третій день – 500 грн., четвертий день – 200 грн., п'ятий день – 145 грн., шостий день – 230 грн.

Задача 34

Підзвітна особа Мальовий А. В. їде у відрядження. Заборгованість за попереднім відрядженням становить 100 грн. 05 вересня поточного року йому видали аванс на суму 6000 грн. 07 вересня поточного року він повернувся із відрядження. При цьому витрати на проїзд та добові становили 700 грн. Витрати на придбання сертифікатів катання на лижах 5000 грн. 12 вересня поточного року Мальовий А. В. пред'явив в бухгалтерію звіт про відрядження та повернув в касу підприємства 300 грн.

Виявити порушення, вказати бухгалтерські проведення, які мають бути зафіксовані аудитором.

Задача 35

Перевірити чи правильно нарахована допомога з тимчасової непрацездатності менеджеру туристичної компанії, якщо відомо, що працівник хворів 7 робочих днів. Стаж його роботи 8 років, а середньоденна заробітна плата – 150 грн. Сума нарахованої допомоги становила – 75 грн.

Задача 36

Виявити помилки у господарських проведеннях при здійсненні виробничих витрат:

1.	Перераховано кошти за бланки ваучерів	631	311
2.	Включено до складу податкового кредиту суму ПВД	641	644
3.	Оприбутковано бланки ваучерів	201	371
4.	Відображено розрахунки з податкового кредиту	644	371
5.	Списана на витрати вартість проживання туристів	23	371
6.	Списана на витрати вартість харчування туристів	23	371
7.	Оплачена і списана вартість на витрати екскурсійного обслуговування (без ПДВ)	23	311
8.	Включено до складу податкового кредиту суму ПДВ	644	311
9.	Списана на витрати вартість транспортного обслуговування	23	371

Чи потрібно відображати у позабалансовому обліку вартість бланків?

Задача 37

Туристична компанія «Круговерть» є платником податку на прибуток. За поточний період її прибуток становив – 35000 грн. При цьому фірма сплатила 6300 грн.

В наступному періоді у зв'язку із надзвичайною ситуацією, яка виникла в компанії, вона отримала збиток в сумі 3000 грн., при цьому її податок на прибуток становив – 540 грн. Необхідно виявити помилки і порушення, які виникли при розрахунку суми податку на прибуток.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

*Кафедра обліку у
виробничій сфері*

КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

з дисципліни

«ОБЛІК І АУДИТ»

**(для студентів денної форми навчання напряму підготовки -
6.140103 «Туризм»)**

ТЕРНОПІЛЬ - 2017

Теоретична частина

Варіант 1

1. Облікова політика підприємства та особливості її формування у туристичному бізнесі.
2. Призначення та необхідність аудиту в системі фінансового контролю.

Варіант 2

1. Облік ресторанного господарства та його господарські процеси (постачання, виробництво, реалізація).
2. Мета, завдання та види аудиту в системі управління.

Варіант 3

1. Облік витрат суб'єктів туристичної діяльності.
2. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики.

Варіант 4

1. Специфіка обліку витрат у готельно-ресторанному бізнесі.
2. Завдання та організація системи внутрішнього аудиту.

Варіант 5

1. Характеристика обліку доходів туристичного і готельно-ресторанного бізнесу.
2. Етапи аудиторської перевірки та документування аудиту.

Варіант 6

1. Облік грошових коштів і розрахунків у готельному і ресторанному бізнесі.
2. Аудиторські докази, їх види, джерела отримання.

Варіант 7

1. Суб'єкти та об'єкти обліку туристичної діяльності, їх роль в процесі господарювання.
2. Завдання та послідовність аудиту активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів.

Варіант 8

1. Відображення процесу реалізації продукції ресторанного і громадського харчування в фінансовому обліку.
2. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання.

Варіант 9

1. Фінансова звітність у ресторанному і готельному бізнесі.
2. Оцінка та оформлення результатів проведення аудиту.

Варіант 10

1. Основні вимоги до складання фінансової звітності суб'єктами підприємницької діяльності туристичного господарства.
2. Аудиторський висновок та його основні елементи.

Практична частина та вихідні дані:

Варіанти	1	2	3	4	5
1	20000	22000	24000	26000	28000
2.1	10000	11000	12000	13000	14000
2.2	5000	5500	6000	6500	7000
2.3	2500	2600	2800	2900	3100
2.4	2000	2200	2400	2600	2800
4.1	2100	2300	2200	2500	2400
4.2	3000	3100	3200	3300	3400
4.3	7500	7600	7700	7800	7900
8	110	120	130	140	150
11	45000	46000	47000	48000	49000
15	5700	5800	5900	6000	6100
Варіанти	6	7	8	9	10
1	30000	32000	34000	36000	38000
2.1	15000	17000	19000	20000	21000
2.2	7500	8000	8500	9000	9500
2.3	3200	3400	3500	3600	3800
2.4	3000	3100	3200	3400	3500
4.1	2000	2600	2700	2900	2800
4.2	3500	3800	3600	3700	3800
4.3	8100	8000	8200	8400	8300
8	160	170	180	190	200
11	50000	51000	52000	53000	54000
15	6200	6300	6400	6500	6700

До операції 7:

Варіанти	1	2	3	4	5
Первісна вартість офісу	65000	70000	75000	80000	85000
Строк експлуатації	5	6	7	8	9
Первісна вартість інвентарю	1500	1800	2100	2400	2700
Строк експлуатації	3	4	5	6	3
Варіанти	6	7	8	9	10
Первісна вартість офісу	90000	60000	63000	670000	72000
Строк експлуатації	10	9	8	7	6
Первісна вартість інвентарю	3000	3300	3600	3900	4200
Строк експлуатації	4	5	6	3	4

Журнал реєстрації господарських операцій турфірми, що самостійно продає путівки (ваучери) і не має власної матеріально-технічної бази

№	Зміст операції	Документ	Кореспонденція рахунків		Сума
			Дт	Кт	
1	Оприбутковано грошові кошти на поточний рахунок, що надійшли від туристів в оплату путівок				
2	Перераховано з поточного рахунку в національній валюті аванс за послуги:				
2.1	- пансіонату за проживання туристів				
2.2	- фірмі з надання екскурсійних послуг				
2.3	- транспортній організації				
2.4	- страховій компанії				
3	Одержано та віднесено на витрати туроператора послуги з проживання, екскурсії, трансферу				
4	Нараховано заробітну плату:				
4.1	- керівнику туристичної групи				
4.2	- менеджеру				
4.3	- директору турфірми та головному бухгалтеру				

Продовження Журналу реєстрації господарських операцій турфірми

5	Здійснено нарахування на заробітну плату єдиного соціального внеску				
5.1	- керівнику туристичної групи				?
5.2	- менеджеру				?
5.3	- директору турфірми та головному бухгалтеру				?
6	Проведено утримання із заробітної плати:				
6.1	- податку на доходи фізичних осіб				?
6.2	- військового збору				?
7	Нараховано амортизацію за прямолінійним методом офісу туроператора (приміщення, інвентар) (розрахувати за вихідними даними)				?
8	Придбано канцтовари				
9	Відображено податковий кредит з ПДВ				?
10	Списано на витрати вартість канцтоварів за звітний період				?
11	Відображено дохід від наданих туристичних послуг				?
12	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ відповідно до вимог ст. 207 ПКУ				?
13	Відображено суму страховки (вирахування з доходу)				?
14	Списано на реалізацію собівартість туристичних послуг				?
15	Здійснено взаємозалік розрахунків за різними організаціями, що надавали послуги				?
16	Здійснено взаємозалік розрахунків між одержаним від туристів авансом та фактично наданими послугами				?

Продовження Журналу реєстрації господарських операцій турфірми

17	Списано собівартість туристичних послуг на зменшення фінансового результату				?
18	Списано дохід турфірми на збільшення фінансового результату				?
19	Списано на зменшення фінансового результату суму страховки туристів за рахунок вирахування з доходу				?
20	Списано на фінансовий результат витрати періоду				?
21	Визначено фінансовий результат (без проводки)				?
22	Нараховано податок на прибуток				?
23	Списано на фінансові результати податок на прибуток				?
24	Визначено фінансовий результат та списано на нерозподілений прибуток				?

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Агафонова Л.Г., Агафонова О.Є. Туризм, готельний та ресторанный бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. Навч. посіб.: К. - 2002 р.
2. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України : Навчальний посібник / З. А. Балченко. - Київ : КУТЕП, 2006. - 232 с.
3. Бачинський В. І., Куцик П. О., Медвідь Л. Г., Попітich Т. В. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. – Львів : Магнолія, 2010. – 319 с.
4. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / В. С. Білоусько, М. І. Беленкова. - 3-тє, перероб. і доп. - К. : Кондор, 2009. - 423 с.
5. Бондар М. І. Фінансовий облік : підручник : у 2 ч. за заг. ред. М. І. Бондаря та Л. Г. Ловінської ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - К. : КНЕУ, 2012.
6. Бутинець Ф.Ф. Аудит : підручник / Ф.Ф. Бутинець - Житомир Рута, 2005.- 512 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підруч. для вузів. - Житомир: ЖІТІ, 2003. – 443с.
8. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Р. В. Романів, Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук - К. : ЦУЛ, 2015. – 425 с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутиця. - 8-ме вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП «Рута», 2009. - 912 с.
10. Васильєва В. Г. Фінансовий облік I : навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.] ; Акад. мит. служби України. - Д. : Акцент, 2014. - 190 с.
11. Васильєва В. Г. Фінансовий облік II : навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.] ; Акад. митної служби України. - Дніпропетровськ : Акцент : АМСУ, 2014. – 236 с.
12. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : Підручник / Н. М. Грабова ; ред. М. В. Кужельний. - К. : А.С.К., 2007. - 266 с.
13. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності. Підручник. К: ЦНЛ, 2010.
14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 19.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
15. Король С. Я. Бухгалтерський облік у готельному господарстві. — К.: 2005.-353 с.
16. Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підруч. для студентів ВНЗ / [Я. Д. Крупка та ін.] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - 3-тє вид., допов. та переробл. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - 417 с.
17. Кузик С.О. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-економічний підхід. Монографія. Львів-ЛНУ ім.І.Франка, 2010.
18. Ленъ В. С. Фінансовий облік : навч. посіб. - К. : Академія, 2011. - 608с.
19. Мельник В. Г., Богач А. Г. Бухгалтерський облік (основи). Навчальний

- посібник. – Тернопіль : Економічна думка. – 2011. – 368 с.
20. Організація і методика аудиту: навч посіб /М.О. Никонович, К.О. Редько, О.А. Юр'єва, за заг. ред. Є.В. Мниха – К.: Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2006. - 470с.
21. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування, затверджені наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
22. Податковий кодекс України, прийнятий ВР України 02.12.2010р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
23. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
24. Садовська І. Б., Михалевич С. Г. Фінансовий облік : навч. посіб. /; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : Навч.-вид. від. ЛНТУ, 2011. - 510 с.
25. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік : навч. посіб. / . - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Знання, 2012. - 647 с.
26. Суха О.Р. Аудит: навч. посіб /О.Р. Суха –Л.: Новий світ - 2009. -284с.
27. Фінансовий облік: підруч. – 4-ге вид., допов. і перероблене / З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Я. Д. Крупка, Н.Я. Микитюк, Н.В. Починок, Р. В. Романів. – Тернопіль.: Економічна думка ТНЕУ, 2017. – 451 с.
28. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Жолнер ; Нац. ун-т харч. технологій. - К. : Центр учбової літератури, 2012.
29. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2006. - 447 с.
30. Шило В. П., Верхоглядова С. Б., Ільїна С. Б. Бухгалтерський облік : концептуальні основи теорії: навч. посіб. - К. : Кондор, 2011. – 172 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудиторська палата та Спілка аудиторів України.— Режим доступу: www.sau-aru.org.ua
2. Бабіч, В. В. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. / В. В. Бабіч. - К.: КНЕУ, 2010. - 433с.
3. Балченко З.А., Балченко І.В., Балченко С.О. Бухгалтерський, фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (торговельні підприємства, що входять в туристичні та готельні комплекси. Практикум. К.-2002р.-156с.)
4. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. Київ, 2000.- 692 с.
5. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посіб. / Р. Л. Хом'як, В. І. Воськало, Г. О. Партин [та ін.] ; за ред. Р. Л.Хом'яка, В. І. Лемішовського. – 4-те вид. допов. переробл. – Львів : Ажур, 2010. – 1220 с.
6. Ганін В. І., Синиця Т. В. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
7. Загородній А. Г., Партин Г. О., Пилипенко Л. М. Бухгалтерський облік : Основи теорії та практики: підручник. - 2-ге вид., перероб. і доповн. – К :

Знання, 2009. - 422 с.

8. Кужельний М. В., Лінник В. Г., Теорія бухгалтерського обліку. Підруч. - К.: КНЕУ, 2001.-334с.

9. Лишиленко А. В. Теория бухгалтерского учета. К. : Изд-во Центр учебной литературы, 2008. - 235 с.

10. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. К:Альтерпрес, 2008.

11. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. – К.: ТОВ ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2006. - 1156 с.

12. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: навч. пос. / Г.В. Нашкерська. - Київ: Кондор, 2005. – 503 с.

13. Організація бухгалтерського обліку: навч. пос. / за ред. В. С. Леня. – Київ: ЦНЛ, 2006. – 696 с.

14. Організація і методика проведення аудиту: навч.- практич. посіб. / В.В. Сопко, Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило та ін.. – К.: Професіонал, 2004. - 624 с.

15. Пантелеев В.П. Аудит: навч посіб /В.П. Пантелеев –К.: Професіонал, 2008 -400 с.

16. Пачоли Л. Трактат о счетах и записях, с примечаниями и дополнениями Соколова Я. В. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 368 с.

17. Пилипенко І.І. Стандарти аудиту та етики: навч посіб /І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько – К.: ДП «Інформ. –аналіт. агентство», 2007. - 277 с.

18. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета. Монография. - М. : Финансы и статистика, 2003. - 496 с.

19. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II : навч. посіб. / А. О. Фатенок-Ткачук ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Вежа-Друк, 2014. - 535 с.

20. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Жолнер ; Нац. ун-т харч. технологій. - К. : Центр учбової літератури, 2012.

21. Фінансовий облік 1 : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. П. Макаренко, О. М. Панченко, Г. М. Бескоста ; Запорізь. держ. інж. акад. - Запоріжжя : ЗДІА, 2011. - 372 с.

22. Хендриксен Э. С., Ван Бреда М. Ф. Теория бухгалтерского учета. Пер. с англ./Под ред. проф. Я.В. Соколова. - М. : Финансы и статистика, 2000. - 576 с.

